

مقدمه

شته خونی سیب دو میزبان است اما احتمالاً در ایران زندگی خود را روی یک میزبان طی می‌کند. فعالیت خود را با زنده‌زایی سپری می‌کند و انتشار آن به درختان مجاور به وسیله ماده‌های بالدار انجام می‌شود. چون زندگی روی تنه دارد تنه به عنوان عامل محافظت کننده و محافظت کننده در برابر سرما عمل می‌کند و باعث می‌شود به صورت پوره زمستان‌گذرانی کند و این پوره می‌تواند بین درز و شکاف و تنه قرار بگیرد. بعضی ارقام سیب به شته خونی یا مومی سیب حساسند.

شته مومی یا خونی سیب *Eriosoma lanigerum*

رنگ بدن ماده زنده‌زای بی بال از صورتی تیره تا قهوه‌ای تیره متغیر است. بدن پوشیده از ترشحات مومی سفید رنگ و الیافی شکل است (شکل ۱). در ماده زنده‌زای بالدار نیز سر و سینه به رنگ قهوه‌ای مایل به سیاه و شکم قهوه‌ای است که پوشیده از ترشحات شبیه به ترشحات ماده زنده‌زای بی بال است. کورنیکول در هر دو شکل بی بال و بالدار به یک سوراخ کوچک روی برجستگی بسیار کوچک مخروطی احاطه شده از موهای نرم کاهش یافته است. تاکنون در مناطق تهران، مرکزی، زنجان، همدان، چهارمحال و بختیاری، کردستان، لرستان، ارتفاعات میوه خیز منطقه سمنان، خراسان، گیلان و مازندران مشاهده شده است. میزبان اصلی آن سیب بوده و در مواردی به تعداد اندک روی گلابی و به نیز دیده می‌شود. این شته درختان را به راحتی نابود می‌کند. محل استقرار این شته که به صورت گروهی فعالیت می‌کند روی تنه، شاخه، طوقه و ریشه درخت سیب است. بر اثر تغذیه و ترشحات بزاقی این شته قسمت‌های مورد حمله تغییر شکل می‌دهند. این تغییر شکل که با تورم قسمت‌های آسیب دیده همراه است به تدریج ترک و شکاف‌هایی طولی و عرضی ایجاد می‌کند و در همین شکاف‌هاست که جمعیت این شته مستقر شده و به فعالیت تغذیه‌ای خود ادامه می‌دهد.

شکل ۱- بدن شته خونی سیب پوشیده از ترشحات مومی سفید رنگ و الیافی است.

زیست‌شناسی

زمستان‌گذرانی این شته به شکل پورگی است محل زمستان‌گذرانی در شکاف‌های موجود و یا ایجاد شده توسط این سته روی تنه و شاخه‌های سنین مختلف و حتی شاخه‌های همان سال و طوقه و ریشه‌های ضخیم و اصلی مجاور تنه و نزدیک خاک است. این حشره تمام فصل فعالیت را با زنده‌زایی سپری می‌کند و انتشار آن به سایر درختان مجاور به وسیله ماده‌های بالدار انجام می‌شود که در اکثر دامنه‌ها و نقاط کوهستانی میوه خیز کشور این حشره تا ۱۰ نسل در طول یک سال تولید می‌کند.

مدیریت

فعالیت این شته موضعی بوده و می‌توان نقاط آلوده روی یک درخت را با سمپاشی‌های موضعی بدون این‌که سایر نقاط درخت را به سم آغشته کنیم از این آفت پاک کنیم.

منبع

مینایی، کامبیز (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات درختان میوه دانه‌دار و هسته‌دار، دانشگاه شیراز.

Tomlin, C. S. (2000). The pesticide manual, 12th ed. BCPC.

Whitaker, P. (1998). Important issues in ecologically sound integrated pest management. Am. Entomol. 3:148-153.